

Dokument nr. 8:85

(2000-2001)

Forslag fra stortingsrepresentantene Per Sandberg og Per Roar Bredvold om instruks for vedlikehold av statlig eide bygninger, samt skille forvalter- og brukerrollen for alle statlige eiendommer

Til Stortinget

Bakgrunn

Forslagsstillerne fremmer med dette forslag om at Stortinget skal be Regjeringen utarbeide en instruks for vedlikehold av bygninger som er i statlig eie. Bakgrunnen for dette forslaget er at det svært ofte viser seg at offentlige bygninger ikke får tilstrekkelig vedlikehold. Dette gjelder både bygninger som er i statlig eie og bygninger som er i kommunalt eie. For eksempel er svært mange skolebygninger i Norge svært dårlig vedlikeholdt. Også statlig eide bygninger blir for dårlig vedlikeholdt, noe som igjen medfører svært store kostnader når restaurering gjennomføres. Gjennom media har vi i en årrekke blitt kjent med at mange bygninger nærmest faller sammen før det blir bevilget penger til vedlikehold. Universitetet i Oslos urbygning er et godt eksempel på dette. Rehabiliteringen av Slottet viser at vedlikehold blir igangsatt for sent og at en slik praksis blir meget kostbar. Andre viktige bygninger som også har lidd samme skjebne, er Stiftsgården i Trondheim og Bygdøy Kongsgård. I den senere tid har det også blitt kjent at de kongelige besøkende fra utlandet i forbindelse med årets kronprinsbryllup kanskje vil måtte børste murpuss av sine klær når vielsen er over i Oslo Domkirke.

Forslagsstillerne fremmer også forslag om at Regjeringen skal intensivere arbeidet med å skille brukerrollen og forvalterrollen til eiendommer som er i statlig eie. Dette er nødvendig for å få etablert en profesjonell eiendomsforvaltning av statlige eiendommer.

Kostbar praksis

Den praksis som i dag følges med at statlige bygninger ikke skal vedlikeholdes før det er tvingende nødvendig er en meget kostbar praksis. Total rehabilitering av nedslitte eiendommer er meget vanskelig å beregne kostnadmessig i tillegg til at det blir vesentlig mer kostbart enn om man foretar et kontinu-

erlig vedlikehold. Dette viser for eksempel rehabiliteringen av Slottet, hvor Statsbygg fullstendig har bommet i forhold til hvor mye prosjektet skulle koste. Dette skaper mye støy både rundt det enkelte rehabiliteringsprosjekt og rundt de etater som er involvert i prosjektene. Dette er ikke heldig for statsforvaltningen.

Fast eiendom er en meget viktig del av vår nasjonale formue som må forvaltes på en riktig måte, og slik at den ikke taper seg i verdi. Da er et godt og kontinuerlig vedlikehold av stor betydning.

Det er også meget beklagelig at mange av våre eldre bygninger med nasjonal verdi forfaller kraftig før man gjør noe med problemet. Disse bygningene, for eksempel Universitetet i Oslos urbygning og Det kongelige slott, er bygninger som også på mange måter skal representere landet. Det er derfor pinlig som nasjon at slike bygninger ikke fremstår på en måte som er et velstående land verdig. Slottet har nå fått en nødvendig og grundig ansiktsløftning, men det er viktig å sikre at man ikke kommer i det samme situasjonen i fremtiden. Det er viktig å lære av de feil som man har gjort. Gode prosedyrer må sikres for fremtiden.

Når det gjelder forfallet i kommunale bygninger er det lite staten kan gjøre med det siden dette vedlikeholdet er et kommunalt ansvar. Men det er av avgjørende betydning at staten går foran med et godt eksempel med ivaretagelse av sin egen eiendoms masse, og at den yter press på kommunene slik at de prioriterer dette.

Regjeringen må derfor utarbeide en klar instruks om hvordan de ansvarlige etater skal ta vare på og føre vedlikehold med de eiendommer som de disponerer. I tillegg må Regjeringen raskere synliggjøre overfor Stortinget hvor stort behovet for bevilgninger til vedlikehold av bygninger er.

Det er tydelig at Regjeringen er klar over at dagens praksis er en kostbar praksis, fordi arbeids- og

administrasjonsminister Jørgen Kosmo uttalte følgende i et svar til stortingsrepresentant Per Sandberg i Stortingets spørretime den 14. mars 2001:

«Det koster stat og kommune millioner kroner å ikke prioritere løpende vedlikehold av bygninger og anlegg»

og

«Enda viktigere imidlertid mener jeg det er å få brukernes forståelse for at en målrettet oppfølging av vedlikeholdet er helt essensielt for å sikre verdiene av statlige og offentlige eiendommer.»

Dette er, etter forslagsstillerens oppfatning, meget gode signaler fra statsråden og det er derfor håp om at Regjeringen vil prioritere dette viktige arbeidet.

Skille mellom forvalterrolle og brukerrolle

Staten er i dag eier av en eiendomsmasse på ca. 6 mill. kvadratmeter, hvor det kun for ca. 2 mill. kvadratmeter er gjennomført et skille mellom forvalterrolle og brukerrolle. Dette gjelder først og fremst de eiendommer som forvaltes av Statsbygg og Statens utleiebygg AS. Etter forslagsstillerens oppfatning er det nå svært viktig at et slikt skille også gjennomføres for den resterende del av statens eiendommer. Et skille mellom forvalterrollen og brukerrollen for eiendommer er viktig for å få en profesjonell forvaltning av disse. I dag er det slik at de etater som selv forvalter den eiendommen som de disponerer ofte ikke vil prioritere vedlikehold av eiendommen foran andre oppgaver som etaten har ansvar for. Dette fører til at eiendommer ikke får tilstrekkelig vedlikehold og annen opprustning.

Et skille mellom forvalterrolle og brukerrolle vil kunne sette fokus på en mer kostnadseffektiv eiendomsdrift, for eksempel ved bruk av felles driftsselskaper og bruk av felles anbud for opprustning av eiendommer. Ved en slik organisering kan man også se statens eiendommer mer i sammenheng og i en felles kostnadsstruktur. I tillegg vil en omorganisering kun-

ne medføre at profesjonelle eiendomsforvaltere kan få en mulighet til å få et ansvar for forvaltning av statens eiendommer, slik at staten kan bli tilført høy kompetanse på dette området.

Forslagsstillerne vil foreslå at Regjeringen kommer tilbake til Stortinget med forslag om hvordan de vil gjennomføre dette innen utgangen av 2001.

Forslagsstillerne vil fremheve at arbeids- og administrasjonsminister Jørgen Kosmo har stilt seg positiv til at et slikt skille mellom forvalterrolle og brukerrolle gjennomføres for statens bygninger. I et svar til stortingsrepresentant Per Sandberg i Stortingets spørretime den 14. mars 2001 sa statsråden:

«...den eneste måten å sikre et godt og løpende vedlikehold er derfor etter min mening å skille mellom bruker og forvalter. Dette er et innført prinsipp i den virksomheten som jeg har ansvaret for, Statsbygg, og bør etter mitt skjønn innføres som et grunnleggende prinsipp i øvrig offentlig eiendomsforvaltning.»

Forslagsstillerne synes at dette er meget gode signaler fra statsråd Kosmo, og at det nå er viktig at Regjeringen får fokus på å få gjennomført et slikt skille.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

I

Stortinget ber Regjeringen utarbeide en instruks for vedlikeholdsprosedyrer for eiendommer i statlig eie.

II

Stortinget ber Regjeringen fremme sak for Stortinget innen utgangen av år 2001 om skille mellom forvalterrollen og brukerrollen for samtlige av statens eiendommer.

28. mars 2001